
Redaksjonen svarer:

SPRÅKSPALTEN

ERLEND HEM

Erlend Hem (f. 1970) er assisterende sjefredaktør i Tidsskriftet.

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

I boken *Hva er godt riksmål?* skrev André Bjerke (1918 – 85) at *høres ut* er en av de mest utbredte «sprogadder» (1). Han medga riktignok at uttryksmåten var «hårdnakket» levedyktig, men den kvalifiserer ikke «til noen oppholdstillatelse i vårt kultursprog», mente han (1). Opprinnelig var *høres ut* en sammenblanding av *høres* og *ser ut*. «Dette «ut» har mening når det dreier seg om synsuttrykk: blikket oppfatter tingenes fasade, det som vender ut mot øyet», men det blir meningsløst, overført på hørselen, ifølge Bjerke (2).

Alt da Bjerke skrev dette i 1960-årene, var det en tapt kamp. På Riksmålsforbundets hjemmesider står det nå at *høres ut* «ikke lenger regnes som feil, og det har forankring i skriftspråktradisjonen. Blant annet finner vi det både hos Hamsun og Nils Kjær. I moderne riksmål er det valgfritt om man ønsker å skrive *høres* eller *høres ut*» (3).

Høres ut er altså opphavlig en sammenblanding av to begreper. Språkviterne kaller det for en kontaminasjon (4). *Høres ut* har ennå sine motstandere, men er nå så vanlig i skrift og tale at det er fåfengt å prøve å motarbeide det (5, 6). I ordbøker er *høresut* faktisk oppført som eneform (7), og et nettsøk gir langt flere treff på «*høres ut* som» enn «*høres* som» – også i Tidsskriftets nettutgave. Man trenger altså ikke kjenne det minste stikk i sin språklige samvittighet om man sier og skriver *høres ut*.

I visse tilfeller kan det være en betydningsforskjell mellom *høres* og *høres ut*. «Stykket *høres godt*» (= det er lett å høre det) versus «Stykket *høres godt ut*» (= det virker som det er godt) (5). Se hvordan Johan Falkberget (1879 – 1967) får frem denne nyansen: «dokteren sa at hjertet hennes hørtes riktig elendig ut» (8).

Også «*føles ut*» og «*kjennes ut*» forekommer, men uttrykkene blir ikke regnet for korrekte, ifølge Finn-Erik Vinje, som også frarår en formulering som denne: «Eksperimentet forløp heldig ut» (av «forløp heldig» og «løp heldig ut») (5).

LITTERATUR

1. Bjerke A. Hva er godt riksmål? Spørsmål og svar. 2. utg. Oslo: Riksmålsforbundet, 1967: 30 – 2. www.nb.no/nbsok/nb/3ce6006e6d3739dbcd441256aa8c3e1e?index=1#31 (31.3.2014).
2. Bjerke A. Dannet talesprog. Oslo: Riksmålsforbundet, 1966: 47. www.nb.no/nbsok/nb/569de6371059e6fd0db6fb0364738f20?index=2#48 (31.3.2014).
3. Høres (ut)? Riksmålsforbundet. www.riksmalsforbundet.no/Språktjenester/Språkspalten/Diverse.aspx?PID=329&M=NewsV2&Action=1&NewsId=74 (31.3.2014).
4. Hem E. Smittsom speiling. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 1502.
5. Vinje F-E. Moderne norsk: en veiledning i skriftlig framstilling: morfologiske og syntaktiske vanskeligheter. 5. utg. Bergen: Fagbokforlaget, 2002: 456.
6. Diskusjonsforum ved UiO: Høres (ut?) som. 29.11.2009. <https://diskusjonsforum.uio.no/thread.jspa?threadID=90> (31.3.2014).
7. Høres. I: Bokmålsordboka. www.nob-ordbok.uio.no/perl/ordbok.cgi?OPP=h%C3%B8res&bokmaal=+&ordbok=bokmaal (31.3.2014).
8. Falkberget J. Fimbulvinter. I: Runer på fjellveggen: sagn og fortellinger. Oslo: Aschehoug, 1944: 249. www.nb.no/nbsok/nb/776fee23965ede5d5e373c36b2e6e356?index=1#252 (31.3.2014).
9. Ibsen H. Bygmester Solness (1892). I: Samlede værker. Bd. 9. København: Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & søn), 1900: 103. <http://runeberg.org/ibsen/9/0131.html> (30.3.2014).

Publisert: 27. mai 2014. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.14.0582
Mottatt 31.3. 2014 og godkjent 7.4. 2014. Redaktør: Marit Fjellhaug Nylund.
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.